YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

15 päivänä joulukuuta 2004 *

Asiassa C-272/03,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bundesfinanzhof (Saksa) on esittänyt 13.5.2003 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 24.6.2003, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Hauptzollamt Neubrandenburg

vastaan

Jens Christian Siig, joka käyttää toiminimeä "Internationale Transport" Export-Import,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta sekä tuomarit C. Gulmann ja R. Schintgen (esittelevä tuomari),

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: A. Tizzano,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Christian Siig, edustajanaan Rechtsanwalt F. Bähring,

— Italian hallitus, asiamiehenään J. M. Braguglia, avustajanaan avvocato dello Stato G. de Bellis,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään J. C. Schieferer,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 (EYVL L 253,

s. 1; jäljempänä soveltamisasetus) 670 artiklan p alakohdan ja 718 artiklan 3 kohdan d alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Jens Christian Siig, joka käyttää toiminimeä "Internationale Transport" Export-Import (jäljempänä Siig), ja Hauptzollamt Neubrandenburg (Neubrandenburgin ylempi tulliviranomainen; jäljempänä Hauptzollamt) ja jossa on kyse tuontitullien ja arvonlisäveron kantamisesta maahantuonnissa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1; jäljempänä tullikoodeksi) 137 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Väliaikaisen maahantuonnin menettelyssä voidaan käyttää yhteisön tullialueella kokonaan tai osittain tuontitullitta ja ilman kauppapoliittisia toimenpiteitä muita kuin yhteisötavaroita, jotka on tarkoitettu jälleenvietäviksi muuttumattomina, niiden käytöstä johtuvaa tavanomaista arvonalentumista lukuun ottamatta."

4 Tullikoodeksin 141 artiklan sanamuoto on seuraava:

"Tapaukset, joissa, ja erityisedellytykset, joilla väliaikaisen maahantuonnin menettelyä voidaan soveltaa täysin tuontitullittomana, määritetään komiteamenettelyä noudattaen."

5 Tullikoodeksin 204 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tuontitullivelka syntyy, kun:

a) ei täytetä jotakin velvollisuutta, joka johtuu tuontitullien alaisen tavaran väliaikaisesta varastoinnista tai sen tullimenettelyn käyttämisestä, johon tavara on asetettu, taikka

b) ei noudateta jotakin edellytystä, joka koskee tavaran asettamista mainittuun menettelyyn taikka alennetun tuontitullin tai tullittomuuden soveltamista tavaraan sen tietyn käyttötarkoituksen perusteella,

muissa kuin 203 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa, jollei todeta, etteivät nämä laiminlyönnit tosiasiallisesti vaikuta väliaikaisen varastoinnin tai kyseisen tullimenettelyn oikeaan toimintaan."

6 Tullikoodeksin 239 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tuonti- tai vientitullit voidaan palauttaa taikka peruuttaa muissa kuin 236, 237 ja 238 artiklassa tarkoitetuissa tilanteissa, jotka:

— määritetään komiteamenettelyä noudattaen,

— johtuvat olosuhteista, joissa ei voida osoittaa asianomaisen syyllistyneen vilpilliseen menettelyyn tai ilmeiseen laiminlyöntiin. Tilanteet, joissa tätä säännöstä voidaan soveltaa, sekä tällöin noudatettavaa menettelyä koskevat yksityiskohtaiset säännöt määritellään komiteamenettelyä noudattaen. Palauttamiselle tai peruuttamiselle voidaan asettaa erityisehtoja.

7 Soveltamisasetuksen 670 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tässä luvussa tarkoitetaan:

— —

e) 'kaupallisella käytöllä' kuljetusvälineen käyttöä vastiketta vastaan tapahtuvaan henkilöiden kuljetukseen tai vastiketta vastaan taikka vastikkeetta tapahtuvaan tavaroiden teolliseen ja kaupalliseen kuljetukseen;

— —

p) 'sisäisellä liikenteellä' yhteisön tullialueella kuljetettaviksi otettujen henkilöiden tai lastattujen tavaroiden kuljetusta siten, että henkilöiden kuljetus päättyy ja tavarat puretaan tällä alueella."

8 Soveltamisasetuksen 718 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Kaupallisessa käytössä oleviin tieliikenteen ajoneuvoihin voidaan soveltaa väliaikaisen maahantuonnin menettelyä.

2. Tässä artiklassa 'ajoneuvoilla' tarkoitetaan kaikkia tieliikenteen ajoneuvoja, mukaan lukien perävaunut, joita niihin voidaan kiinnittää.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun väliaikaisen maahantuonnin edellytyksenä on, että:

— —

d) ajoneuvoa käytetään yksinomaan yhteisön tullialueen ulkopuolella alkavaan tai päättyvään kuljetukseen,

sanotun kuitenkaan rajoittamatta 4 kohdan soveltamista.

— —

5. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut ajoneuvot voivat olla yhteisön tullialueella 3 kohdassa säädetyillä edellytyksillä sen ajan, joka on tarpeen niiden toimintojen suorittamiseksi, joita varten väliaikaista maahantuontia haetaan, kuten matkustajien kuljetusta, jättämistä tai ottamista, tavaroiden purkamista ja lastausta sekä kuljetusta ja huoltoa varten.

— —

7. Poiketen siitä, mitä 3 kohdassa säädetään:

— —

c) kaupallisessa käytössä olevia ajoneuvoja voidaan käyttää sisäisessä liikenteessä, jos tästä mahdollisuudesta säädetään voimassa olevissa kuljetuksia koskevissa säännöksissä, erityisesti oikeutta kuljetuksiin ja niiden suorittamista koskevissa säännöksissä."

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

9 Siigilla, joka harjoittaa yksityisyrittäjänä huolintatoimintaa Puolassa, on käytössään kolme puoliperävaunun vetoautoa. Bundesministerium für Verkehr, Bau- und Wohnungswesen (liittovaltion liikenne-, rakennus- ja asumisasiainministeriö) antoi Siigille 25.5.2000 luvan harjoittaa kansainvälistä tavaraliikennettä Saksan ja Puolan välillä sekä kauttakulkuliikennettä Saksan alueen kautta puoliperävaunun vetoautolla, jonka puolalainen rekisteritunnus oli GWN 3247. Kyseisen luvan mukainen saapumispäivä yhteisön alueelle oli 4.6.2000, tavaroiden purkamispaikkakunta Viborg Tanskassa, paluumatkan päivämäärä 6.6.2000 ja tavaroiden purkamismaa Puola.

10 Mainittu vetoauto ja puoliperävaunu, jonka puolalainen rekisteritunnus oli VB 4064, tuotiin 4.6.2000 yhteisön tullialueelle. Lastina olleet tavarat oli tarkoitettu Tanskassa sijaitsevalle ostajalle. Kun tavarat oli purettu Tanskassa, puoliperävaunu lastattiin 6.6.2000 Flensburgissa (Saksa) tavaroilla, jotka oli tarkoitettu Varsovassa (Puola) sijaitsevalle yritykselle. Puoliperävaunu jätettiin seisomaan 7.6.2000 Penkunissa (Saksa) sijaitsevan Agroservice-nimisen yhtiön alueelle, ja puoliperävaunun vetoauto, jonka puolalainen rekisteritunnus oli GWN 3247, kuljetettiin ilman kyseistä puoliperävaunua pois yhteisön tullialueelta Puolaan. Toinen puoliperävaunun vetoauto, jonka puolalainen rekisteritunnus oli SML 3525, tuotiin 8.6.2000 yhteisön alueelle. Tähän puoliperävaunun vetoautoon liitettiin kyseessä oleva puoliperävaunu, joka kuljetettiin 9.6.2000 Eberswalden (Saksa) tullitoimipaikan kautta Varsovaan siten, että se saapui siellä vastaanottajalle 12.6.2000.

11 Hauptzollamt määräsi 18.8.2000 tekemässään verotuspäätöksessä Siigin maksamaan tuontitullia 2 240 Saksan markkaa (DEM) ja maahantuonnin yhteydessä kannettavaa arvonlisäveroa 2 598,40 DEM sille puoliperävaunun vetoautolle tehdyn arvonmääri-

tyksen perusteella, jonka puolalainen rekisteritunnus oli GWN 3247, koska kyseisellä puoliperävaunun vetoautolla oli kuljetettu 7.6.2000 tavaraa Saksan alueella. Siig teki kyseisestä päätöksestä oikaisuvaatimuksen, ja koska oikaisuvaatimus hylättiin, Siig nosti kanteen Finanzgerichtissa (Saksa). Kyseinen tuomioistuin ratkaisi asian Siigin hyväksi sillä perusteella, että Siig ei ollut rikkonut mitään sellaisesta väliaikaista maahantuontia koskevasta tullimenettelystä seuraavia velvollisuuksia, johon kyseessä oleva puoliperävaunun vetoauto ja puoliperävaunu oli asetettu toisistaan erillään yhteisön tullialueen rajaa ylitettäessä.

12 Finanzgerichtin mukaan Siig menetteli soveltamisasetuksen 718 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaisesti, koska kyseessä olevan toiminnan lainmukaisuutta arvioitaessa ratkaisevaa on niiden tavaroiden kuljettaminen, joita varten kuljetusvälinettä käytettiin. Soveltamisasetuksen 670 artiklan p alakohdan mukaan nimittäin "sisäisellä liikenteellä" on ymmärrettävä tarkoitettavan yhteisön tullialueella kuljetettaviksi lastattujen tavaroiden kuljetusta siten, että tavarat puretaan tällä samalla alueella. Puoliperävaunun vetoautoa kuitenkin käytettiin puoliperävaunun kanssa yhtäältä yhteisön tullialueen ulkopuolelta alkaneeseen ja tällä tullialueella päättyneeseen kuljetukseen ja toisaalta kyseisellä tullialueella alkaneeseen ja sen ulkopuolella päättyneeseen kuljetukseen. Siitä seikasta, että puoliperävaunu oli jätetty seisomaan kahden päivän ajaksi Penkunissa sijaitsevalle alueelle, aiheutui ainoastaan lyhytkestoinen väliaikaista maahantuontia koskevan menettelyn keskeytyminen.

13 Hauptzollamt on tehnyt kyseisestä päätöksestä Revision-valituksen, jossa se vetoaa siihen, että vastoin Finanzgerichtin käsitystä ratkaisevaa ei ole se, mitä kuljetettaville tavaroille lopulta tapahtuu, vaan konkreettinen kuljetusväline. Puoliperävaunun vetoauton lasti puretaan kyseessä olevan vetoauton erityisen rakenteen mukaisesti: joko tavarat puretaan puoliperävaunusta tai tavaralastissa oleva puoliperävaunu irrotetaan vetoautosta. Hauptzollamtin mukaan on totta, että esillä olevassa asiassa kuljetus keskeytyi ainoastaan puoliperävaunun osalta. Puoliperävaunun vetoauton

lasti kuitenkin purettiin Penkunissa ja sitä käytettiin näin ollen soveltamisasetuksen 718 artiklan 3 kohdan d alakohdan vastaisesti.

14 Koska Bundesfinanzhof arvioi, että sen käsiteltävänä oleva asia edellyttää soveltamisasetuksen tulkintaa, kyseinen tuomioistuin päätti lykätä asian käsittelyä esittääkseen yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko [soveltamis]asetuksen — — 718 artiklan 3 kohdan d alakohtaa, kun se luetaan yhdessä 670 artiklan p alakohdan kanssa, tulkittava siten, että siinä kielletään yhteisön tullialueen ulkopuolella rekisteröidyn puoliperävaunun vetoauton käyttäminen puoliperävaunun kuljettamiseen yhteisön tullialueella sijaitsevalta paikkakunnalta, jossa puoliperävaunuun lastataan tavarat, toiselle yhteisön tullialueella sijaitsevalle paikkakunnalle, jossa puoliperävaunu ainoastaan jätetään seisomaan sitä varten, että se kuljetetaan myöhemmin toisella puoliperävaunun vetoautolla yhteisön tullialueen ulkopuolelle sijoittautuneelle tavaroiden vastaanottajalle?"

Ennakkoratkaisukysymys

15 Esitettyyn kysymykseen vastaamiseksi on aluksi todettava, että soveltamisasetuksen 718 artiklan 3 kohdan d alakohta kuuluu 5 luvun, jonka otsikko on "Väliaikainen maahantuonti", 3 jakson "Kuljetusvälineiden väliaikainen maahantuonti" 1 alajakson "Tapaukset, joissa, ja edellytykset, joilla väliaikainen maahantuonti voidaan myöntää osittain tullitta" a kohtaan "Tieliikenteen kuljetusvälineet", kun taas tämän saman

soveltamisasetuksen 670 artiklan p alakohta kuuluu mainitun 5 luvun 1 jaksoon, jonka otsikko on "Yleiset säännökset".

16 Tästä seuraa, että soveltamisasetuksen 718 artiklan on katsottava olevan erityissäännös (lex specialis) saman asetuksen 670 artiklaan nähden, joten ensiksi mainittu säännös syrjäyttää jälkimmäisen tilanteissa, joita sillä on nimenomaan tarkoitus säännellä, eli väliaikaisen maahantuonnin menettelyn soveltamisessa pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen kuljetusvälineeseen.

17 Tämän jälkeen on muistutettava, että soveltamisasetuksen 718 artiklan 3 kohdan d alakohdassa säädetään, että tieliikenteen kuljetusvälinettä on käytettävä yksinomaan yhteisön tullialueen ulkopuolella alkavaan tai päättyvään kuljetukseen, jotta siihen voidaan soveltaa väliaikaisen maahantuonnin menettelyä.

18 Väliaikaisen maahantuonnin soveltaminen määräytyy siis suoraan kyseessä olevan ajoneuvon tarkoin määrätyn kuljetustoiminnon suorittamisen, eli kuljetuksen, johon sisältyy mainitun ajoneuvon ja lastina olevien tavaroiden tai kuljetettavien henkilöiden yhteisön tullialueen ulkorajan ylitys, perusteella.

19 Kyseistä tulkintaa tukee soveltamisasetuksen 718 artiklan 5 kohta, 722 artiklan 2 kohta (ilmaliikenteen kuljetusten osalta) ja 723 artiklan 2 kohta (meri- tai sisävesiliikenteen kuljetusten osalta); mainittujen säännösten mukaan kuljetusvälineen väliaikainen maahantuonti myönnetään ainoastaan siksi ajaksi, joka on tarpeen sen kuljetustoiminnon suorittamiseksi, jota varten väliaikaista maahantuontia on haettu.

20 Tästä seuraa, että itse kuljetustoiminto, joka suoritetaan kyseessä olevalla kuljetusvälineellä, on ratkaiseva, eikä kuljetettavien tavaroiden tai henkilöiden lopullinen määränpää.

21 On totta, kuten komissio huomauttaa, että soveltamisasetuksen 670 artiklan p alakohdassa olevasta sisäisen liikenteen käsitteen määritelmästä seuraa, että kuljetusvälineellä kuljetettavien tavaroiden tai henkilöiden lopullinen määränpää on ratkaiseva, kun selvitetään, onko kyseessä sisäinen liikenne, mutta väliaikaisen maahantuonnin menettelyn myöntämisessä merkityksellinen arviointiperuste on tällaisen kuljetusvälineen osalta soveltamisasetuksen 718 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaisesti kansainvälisen kuljetuksen suorittaminen kyseessä olevalla ajoneuvolla.

22 Tältä osin on täsmennettävä, että koska väliaikainen maahantuonti myönnetään määrätylle kuljetustoiminnolle, joka on suoritettava ajoneuvolla, jota kyseinen menettely koskee, ei riitä, että kuljetus tapahtuu mainitulla ajoneuvolla ainoastaan siltä osalta matkareittiä, joka kulkee yhteisön tullialueella. Kuljetettavien tavaroiden tai henkilöiden yhteisön tullialueen rajan ylityksen on tapahduttava kyseisellä ajoneuvolla, ja kuljetus ei saa rajoittua mainittujen tavaroiden tai henkilöiden kuljetukseen kyseiselle rajalle.

23 Lopuksi on todettava, että vastakkaisella tulkinnalla — jonka mukaan sen selvittämisessä, onko kuljetus, joka on suoritettu ajoneuvolla, jolle on myönnetty lupa väliaikaiseen maahantuontiin, sellainen kuljetus, joka alkaa tai päättyy yhteisön tullialueen ulkopuolella, ratkaiseva arviointiperuste on riippuvainen ainoastaan siitä

seikasta, että tavara, jota on tiettynä ajankohtana kuljetettu kyseessä olevalla ajoneuvolla, on kyseisestä ajoneuvosta riippumatta todella ylittänyt tullialueen rajan ja että kyseinen arviointiperuste ei määräydy ajoneuvon ja kuljetetun tavaran samanaikaisesti tapahtuvan kyseisen rajan ylittämisen perusteella — riistettäisiin soveltamisasetuksen 718 artiklan 3 kohdan d alakohdalta tehokas vaikutus.

24 Mikään ei nimittäin estäisi liikenteenharjoittajaa asettamasta vetoautoa väliaikaisen maahantuonnin menettelyn piiriin ja käyttämästä sitä yksinomaan yhteisön tullialueen sisäpuolella tapahtuviin kuljetuksiin, kunhan on varmistettu, että vedettävänä olevat puoliperävaunut sekä niiden lasti ovat joko tulossa yhteisön ulkopuoliselta alueelta tai sinne menossa.

25 On kuitenkin yhtäältä lisäksi todettava, että tullikoodeksin 204 artiklan mukaisesti mitään tuontitullivelkaa ei synny, jos todetaan, ettei tavaranhaltijan moitittavalla menettelyllä ollut tosiasiallista vaikutusta kyseessä olevan tullimenettelyn oikeaan toimintaan. Toisaalta myös mikäli tullivelka kyseisen säännöksen mukaisesti syntyy, tullikoodeksin 239 artiklassa säädetään menettelystä, jonka nojalla kyseessä olevat tullit voidaan tietyin edellytyksin palauttaa sellaiselle tavaranhaltijalle kuin esillä olevan asian pääasiassa taikka ne voidaan tällaisen tavaranhaltijan osalta peruuttaa.

26 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että soveltamisasetuksen 718 artiklan 3 kohdan d alakohtaa ja 670 artiklan p alakohtaa on tulkittava siten, että kyseisissä säännöksissä kielletään yhteisön tullialueen ulkopuolella rekisteröidyn puoliperävaunun vetoauton käyttäminen puoliperävaunun kuljettamiseen yhteisön tullialueella sijaitsevalta paikkakunnalta, jossa puoliperävaunuun lastataan tavarat, toiselle yhteisön tullialueella sijaitsevalle paikkakunnalle, jossa puoliperävaunu ainoastaan jätetään seisomaan sitä varten, että se kuljetetaan myöhemmin toisella puoliperävaunun vetoautolla yhteisön tullialueen ulkopuolelle sijoittautuneelle tavaroiden vastaanottajalle.

Oikeudenkäyntikulut

27 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 718 artiklan 3 kohdan d alakohtaa ja 670 artiklan p alakohtaa on tulkittava siten, että kyseisissä säännöksissä kielletään yhteisön tullialueen ulkopuolella rekisteröidyn puoliperävaunun vetoauton käyttäminen puoliperävaunun kuljettamiseen yhteisön tullialueella sijaitsevalta paikkakunnalta, jossa puoliperävaunuun lastataan tavarat, toiselle yhteisön tullialueella sijaitsevalle paikkakunnalle, jossa puoliperävaunu ainoastaan jätetään seisomaan sitä varten, että se kuljetetaan myöhemmin toisella puoliperävaunun vetoautolla yhteisön tullialueen ulkopuolelle sijoittautuneelle tavaroiden vastaanottajalle.

Allekirjoitukset